
Sąmonės sutrikimai klinikinėje praktikoje

Pirmieji išpūdžiai iš neeilinės konferencijos

Atrodo, dar visai neseniai įvyko Lietuvos neurologų visuomenę sujudinęs įvykis – konferencija „Neurologija ir psichiatrija pasaulio ir Lietuvos mene“ (plačiau žr. *Nervų ir psichikos ligos*, 2006 m. Nr. 2), o štai 2008 m. paskutinę balandžio dieną viename Vilniaus viešbutyje, įdomiu „lietuvišku“ pavadinimu „Crown Plaza“, įvyko konferencija „Sąmonės sutrikimai klinikinėje praktikoje“. Konferenciją pradėjo profesorius V. Budrys, kuris, beje, buvo jos organizatorius, koordinatorius, kuratorius, trumpai tariant, *spiritus movens*. Pirmąjį pranešimą perskaitė kunigas, gydytojas ir teologijos profesorius A. Narbekovas. Jis glausitai, bet tuo pat metu labai giliai, išnagrinėjo nesąmoningų ligonių priežiūros etinius principus, vienodai akcentuodamas ir medicininį, ir aukštesnį dvasinį problemos aspektą. Kitame pranešime Kauno technologijos universiteto profesorius, filosofas T. Sodeika išdėstė sąmonės sampratą kaip filosofijos problemą, nurodė, kad senovės Graikijoje sąmonės termino nebuvo, buvo trichotominė sielos sąvoka. Siela, sąmonė, sąžinė, netgi pareigos jausmas – kertiniai egzistencijos ir terminijos klausimai, aktualūs visoms pasaulio kalboms. Kaip paaiškėjo, nuo Platono laikų žmoniui mažai tepažengė sprendama šias fundamentalias problemas. Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto profesorius biologas O. Rukšėnas šiuos itin komplikuočius klausimus pasiūlė spręsti atsizvelgiant į moderniausias neurobiologijos atradimus, pateikė naujus kognityvinių funkcijų vizualizacijos atradimus. Docentas G. Kaubrys, remdamasis naujausiais tyrimais, savo pranešime išanalizavo sąmonės ir kognityvinių sutrikimų struktūrą. Po pirmos pranešimų dalies profesorius V. Budrys ir konferencijos svečias iš Vokietijos profesorius W.-U. Weitbrecht įteikė „Neurologijos seminarų“ redkolegijos apdovanoji-

mus: už geriausią originalų mokslinį darbą – J. Grikinienei („Epilepsija sergančių paauglių magnio išsiskyrimo su šlapimu ypatumai, su lytimi susiję skirtumai“), už geriausią apžvalginį straipsnį – G. Kaubriui („Skausmas sergant Alzheimerio liga: sensoriniai, emociniai ir kognityviniai aspektai“), už geriausią klinikinio atvejo aprašymą – K. Ryliškienei, D. Matačiūnienei, J. Dementavičienei ir D. Jatužiui („Migreninis infarktas: klinikinis atvejis ir literatūros apžvalga“).

Po pertraukos kardiologas docentas G. Marinskis perskaitė pranešimą apie modernų neurokardiogeninių sinkopių tyrimą ir gydymą. Psichiatrai A. Deksnytė ir R. Aranauskas atskleidė delyro sąvokos prasmę, pateikė savo duomenis apie delyro būklės grėsmingumą. Neurologės R. Mameniškienės pranešimas buvo apie retai diagnozuojamą, bet itin pavojingą nekonvulsinę epilepsinę būklę. J. Fišas pateikė šiuolaikinį požiūrį į vegetacinę būklę, diferencijuotinas patologijos formas, ginčytinus klausimus, susijusius su vegetacine būkle, papasakojo apie tikėtinais efektyvias gydymo naujoves ir pristatė ligo, kurio vegetacinė būklė trunka jau 12 metų, ligos istoriją. Šis pranešimas sukėlė audringą diskusiją, kurioje kalbėjo žinomi neurologai L. Pačkauskas, G. Markvaldienė, B. Miknevičius. Trumpoje apžvalgėlėje neįmanoma perteikti viso informacinio ir emocinio krūvio, kurį davė ši konferencija, bet neperdedant galima teigti, kad ji buvo aukščiausio mokslinio ir praktinio lygio ir nebūtų padariusi gėdos bet kuriam Europos ar pasaulio universitetui.

Jokūbas Fišas
Arvydas Sabonis